

Linnunradan käsikirja mediasäveltäjäksi pyrkivälle

Jarkko Hietanen

Opinnäytetyö
Tammikuu 2012
Viestintä
Ääni

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Viestintä
Ääni

JARKKO HIETANEN:
Linnunradan käsikirja mediasäveltäjäksi pyrkivälle

Opinnäytetyö 31 sivua
Joulukuu 2012

Tässä työssä on koottu yhteen erinäisiä tapoja, jotka edesauttavat media-alalle pyrkivää säveltäjää edistämään uraansa ja etenemään alalla. Suuri osa neuvoista on kokemuksen kautta havaittu toimiviksi ja muutaman urallaan menestyneen säveltäjän haastattelun avulla tulee esiin tiettyjä asioita, joita kannattaa aloittelevan säveltäjän tehdä matkansa varrella, jotta menestys olisi askeleen lähempänä.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Culture and Arts
Sound Design

JARKKO HIETANEN:
Media Composer's Guide to the Galaxy

Bachelor's thesis 31 pages
December 2012

In this paper there are various tips and tricks gathered together that might help a novice composer break it into the media industry with more success. Most of the advice comes from personal experience but also from interviews of a few successful composers working in the industry.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	HYVÄKSY TOSIASIAT.....	9
2.1	Tilanne vuonna 2012	9
2.2	Harkitse eri vaihtoehtoja.....	10
3	TILAISUUKSIA ON MONIA.....	13
3.1	Musiikkikirjastot.....	13
3.1.1	Yleistä	13
3.1.2	Ei yksinoikeudelliset ja yksinoikeudelliset kirjastot.....	13
3.1.3	Rojaltivapaat kirjastot	15
3.2	Avoin kilpailutus.....	15
3.3	Sample-kirjastot.....	17
3.4	Oma työ esillä	19
3.5	Yhteisöt.....	20
3.6	Assistenttina.....	21
4	MUIDEN TARINAT	23
4.1	Russell Bell, mediasäveltäjä	23
4.2	Pasi Pitkänen, äänisuunnittelija, säveltäjä	26
5	POHDINTA.....	28
	LÄHTEET.....	29
	LIITTEET	30
	Liite 1. Linkkejä ei yksinoikeudellisiin musiikkikirjastoihin.....	30
	Liite 2. Linkkejä avoimiin kilpailutuksiin.....	30
	Liite 3. Linkkejä rojaltivapaisiin musiikkikirjastoihin	30
	Liite 4. Esimerkki ei yksinoikeudellisen musiikkikirjaston ja säveltäjän välisen sopimuksen ensimmäisestä sivusta	31

ERITYISSANASTO

Soundi	Jollekin omintakeinen musiikillinen äänen tyyli
Score	Elokuvaan sävelletty musiikki
Bedroom composer	Kotoaan käsin toimiva säveltäjä, mahdollisesti pieni kalusto
Blockbuster	Elokuva, jonka etukäteen uskotaan keräävän suuren määrän lipputuloja massayleisöön vetoavuudellaan
Eeppinen	Voitokas, kertova, mahtava, vaikuttava, sankarillinen
Loop	Yksi äänitiedosto, joka sisältää pidemmän peräjälkeen toistettavissa olevan musiikkiosuuden, esimerkiksi rummuilla toteutettuna
Sekvensseri	Musiikin säveltämiseen ja miksaukseen tarkoitettu tietokoneohjelma

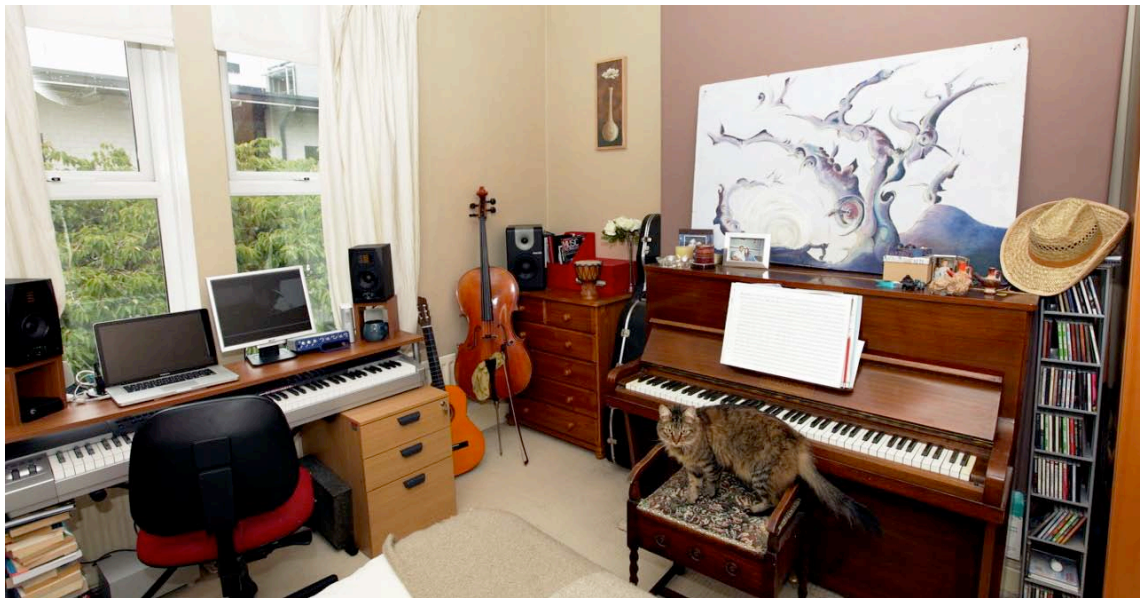
1 JOHDANTO

Musiikki on varsin olennainen osa audiovisuaalista viihdettä. Musiikkia käytetään lähes jokaisessa tällaisessa tuotannossa, oli kyse sitten televisio-ohjelmasta, sarjasta, elokuvasta tai videopelistä. Nykypäivänä kaikenlainen edellä mainittu viihde on myös valtavaa bisnestä ja erilaisten tuotantojen määrä on jatkuvassa kasvussa. Tämä tarkoittaa myös alati lisääntyvää musiikin tarvetta yhä nopeammalla aikataululla toteutettuna. Musiikkiteknologia on yhtälailla ollut vauhdikkaassa kasvussa ja tarjoaa onnistuneesti säveltäjille mahdollisuuden pystyä vastaamaan nykypäivän hektisiin musiikkitarpeisiin vaikka sitten aivan suoraan makuuhuoneesta pienellä kalustolla.

Käsittelen tässä opinnäytetyössäni perusasioita, jotka saattavat ratkaisevasti vaikuttaa aloittelevan säveltäjän pääsyyn alalle ja projektien saamiseen sekä vähitellen nimensä kasvattamiseen. Tuon esille myös erilaisia kanavia, joiden kautta saa sekä hyvää harjoitusta, musiikkitekniisiä etuuksia tuotteiden muodossa sekä mahdollisesti nimeään enemmän esille. Haastattelen työssäni myös muutamia mediasäveltäjiä, jotka ovat aloittaneet varsin vaatimattomista oloista ja nykypäivänä toimivat joko täysipäiväisinä säveltäjinä tai vähintäänkin ansaitsevat rahaa tätä työtä tehden. Kirjoitan myös omista henkilökohtaisista kokemuksistani tältä alalta sekä vastoinkäymisistä matkan varrella. En ole itse täysipäiväinen elantoni musiikilla tienaaava säveltäjä, mutta tiellä sinne olen vahvasti motivoituneena.

Sävellysuran tavoittelu, eritoten elokuvasäveltäjänä, on modernisoituneen musiikkiteknologian ansiosta nykyään hyvin suosittua. Joka toinen kotimuusikko haaveilee mahdollisuudesta päästä säveltämään Hollywoodin kuumimpia uutuuksia, ja ironisesti työkalut sellaisen ”soundin” luomiseen ainakin jossain määrin ovat uskomattoman, tai näkökulmasta riippuen, pelottavan helposti saatavilla ja hankittavissa. Termi ”bedroom composer” on sopiva kuvaamaan useita nykypäivän puoliammattilaisia säveltäjiä. He saattavat hyvinkin toimia suoraan kotoaan makuuhuoneesta pelkällä tietokoneella ja muutamalla laitteella. Heitä on ollut olemassa jo pitkään, mutta vasta Internet-yhteyksien yleistymisen myötä aloittelevat säveltäjät ovat saaneet työnsä jälkeä ulos lähialueiltaan hyvin helposti kansainvälisesti koko maailman kuunneltavaksi. Myös Mikko Pohjola opinnäytetyössään *Soittaja vai sample* vuonna 2007 jo toteaa: Pieniä ja varustetasoltaan kohtalaisia kotistudioita löytyy

Suomesta paljon. On mahdollista, että kotistudioissaan lähinnä omaksi iloksi säveltäville muusikoille tulee tilaisuus tehdä musiikkia ammatikseen. (Pohjola, M, 2007) Jos mediasävellysuran tavoittelu oli vaikeaa ennen siitä syystä, että työsi jälkeen oli vaikea saada kuulluksi, on se vaikeaa vähintään tuplasti nykypäivänä siitä syystä, että meitä on enemmän ja kaikilla on nyt mahdollisuus esitellä töitään maailmanlaajuisesti Internetin yli. Ylitarjonta on massiivista ja kilpailu kovaa. Helmien puskeminen mudan seasta esiin on vaikeutunut, mutta edelleen taito, lahjat, kyvyt, kokemus, periksi antamattomuus ja motivaatio puhuvat puolestaan ja vain vahvat selviävät loppuun asti ja saavuttavat unelmansa. Tämän työn lukeminen ei siis takaa yhtään mitään, ei varmoja tapoja puskea ansioihin ja uraan kiinni, mutta omistautuneelle sielulle silti kenties arvokasta asioiden läpikäymistä.

KUVA 1. Säveltäjä Roma Yagnikin kotistudio (Roma Yagnik)

KUVA 2. Säveltäjä Geoff Petersin kotistudio (Geoff Peters)

2 HYVÄKSY TOSIASIAT

2.1 Tilanne vuonna 2012

Meitä on paljon, säveltäjiä, jotka pyrkivät ansaitsemaan rahaa ja menestymään tekemällä musiikkia. Mutta siitä suurin osa yrittää vain yhtä mediaa, elokuvaa. Pikkupojat haaveilevat edelleen poliiseiksi tai palomiehiksi tulemisesta isona, mutta nykypäivän nuorten miesten unelmat saattavat hyvinkin olla jo yllättävän useissa tapauksissa elokuvamusiikkiin liittyviä. Ainakin suuremmalla osalla kuin kymmenen vuotta sitten ja määrä tuntuu vain kasvavan. Syy tähän voi olla hyvinkin yksinkertainen, tietokoneet löytyvät lähes joka ikisestä kodista, niiden riittävä tehokkuus, erilaisten musiikinluomiseen tarkoitettujen ohjelmien saatavuus, valikoima ja mainonta, virtuaalisioittimien määrä, laatu, mainonta ja helppo käyttäminen sekä yhtenä laukaisevana tekijänä elokuvamusiikin nykypäivän tilanne.

Elokuvamusiikki on tullut lähemmäksi populäärimusiikkia kuin kenties koskaan ennen. Musiikkia, joka on sävelletty varta vasten vain elokuvaa varten, kuunnellaan nykyään yllättävän usein elokuvan ulkopuolella, useimmiten juuri nuorten keskuudessa. Elokuvamusiikki on niin sanotusti siistiä. Se on erilaista, mutta iskevää, mieleenpainuvaa ja monimuotoista, mutta sisältää silti aiempaa enemmän vaikutteita pop-musiikista tehden siitä entistä helpommin lähestyttävämpää. Elokuvista, lähinnä blockbuster-elokuvista, yleensäkin on tullut entistä enemmän viihdettä, näyttävämpiä ja vaikuttavampia, teknisempiä ja monimutkaisempia, paljon nuoriin vetoavia.

Myös niiden musiikin on täytynyt pysyä muutoksessa mukana. Elokuvasäveltäjistä on tullut lähes rock-tähtiä. Säveltäjä, joka luo musiikin esimerkiksi sellaisiin elokuviin kuin Christopher Nolanin eppisiin Batmaneihin, tekee nuoren mielen mielestä jotain valtavan ”siistiä” työtä. Tällainen luo kipinää ja laskee kynnystä lähteä tutkimaan kyseistä alaa vain etsimällä Internetin hakukoneella musiikin tekemiseen tarvittavia ohjelmia. Näin ainakin omassa tapauksessani kävi. Jos kymmenen vuotta sitten pyysi nuorta mainitsemaan jonkin elokuvasäveltäjän nimeä, todennäköisesti monelta ei tullut lainkaan vastausta. Nykypäivänä jos esittää saman pyynnön, saattaa olla, että ainakin yksi nimi tulee esiin kerta kerran jälkeen. Hans Zimmer. Voidaan hyvinkin sanoa, että tämä mies on edesauttanut elokuvamusiikin tutuksi tuleamista tavallisten katsojien

keskuudessa enemmän kuin kukaan muu säveltäjä. Syyt ovat pitkälti hänen musiikkinsa kuunneltavuudessa elokuvan ulkopuolella, pop-musiikista tutuista yksinkertaisista mieleenpainuvista melodioista, sointukuvioista, rakenteista ja rytmeistä sekä toki siitä, että hän on Hollywoodin säveltäjistä kuumin nimi jo muutenkin, allaan valtava määrä blockbuster-elokuvia, jotka vetoavat massoihin.

KUVA 3. Hans Zimmer, elokuvasäveltäjä (Hans Zimmer)

2.2 Harkitse eri vaihtoehtoja

Lienee siis selvää, että Hans Zimmer on monen innokkaan uuden amatöörisäveltäjän idoli ja häneksi tuleminen tavoite. Sen yritys kannattaa unohtaa jo alkajaisiksi. Pikku-Zimmereitä on jo kuin sieniä sateella ja työkalut ison soundin tekemiseen ovat kovin helposti monen saatavilla. On siis valmistauduttava siihen, että jos pyrkii tosissaan sävellysuraa jahtaamaan, joutuu tekemään töitä sen eteen, että erottuisi massasta edukseen. Monella on jo valmiiksi ennakkoluuloja aloittelevia säveltäjiä kohtaan ja oman soundin löytäminen on yksi tärkeimmistä asioista, johon tulisi alkajaisiksi keskittyä. Harjoitella voi kuuluisien ammattisäveltäjien teosten avulla, mutta heidän kopioijakseen ei kannata ryhtyä. Joskus säveltäjää saatetaan kuitenkin pyytää luomaan

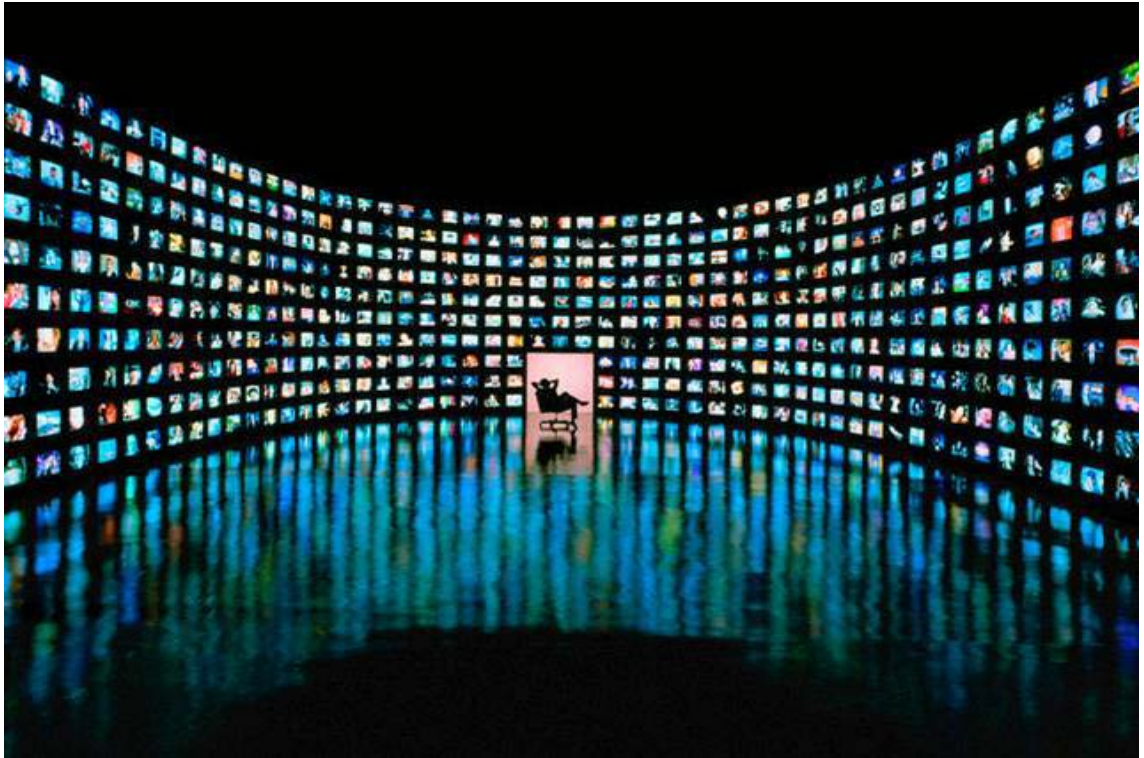
jotain aiemmin tehdyn kuuloista, joten toisaalta tällaisessa tapauksessa on hyvä myös kyetä niin sanottuun matkintaan, jos asiakas niin toivoo.

Mihin kannattaa kiinnittää nyt huomiota on kuitenkin se, että tungosta on nimenomaan elokuva-alalle, elokuvasäveltäjäksi. Monen tie tyssää pelkästään jo siitä syystä, että he huomaavat kuinka uskomattoman vaikeaa se lopulta onkaan päästä sinne. He yrittävät niin vimmatusti, että sokeutuvat muille vaihtoehdoille. Sellaisille vaihtoehdoille, joilla voisi jo tienata elantonsa, olla ammattilaissäveltäjän urassa kiinni, mutta jotka myös saattavat pidemmällä aikavälillä avittaa pääsyä elokuva-alalle, jos sinne vielä halajaa. Älä siis lähde suin päin suuntaamaan kohti Hollywoodia ja isoja elokuvia, tai edes elokuvia yleensä, ajattele isompaa kuvaa.

Maailma on täynnä erilaista mediaa, valtava osa siitä hyödyntää musiikkia. Jonkun on luotava se musiikki. Se voit aivan hyvin olla sinä. Kun aloittaa rauhassa pienestä, karttuu kokemusta ja taitoa sekä meriittejä vyön alle. On hyväksyttävä se tosiasia, että tie ammattisäveltäjäksi on pitkä. Todella pitkä. Se on täynnä itseopiskelua, pelkkää oma-aloitteisuuteen perustuvaa etenemistä, vaatii valtavasti pitkäjänteisyyttä ja loputonta motivaatiota. Onneksi jo pienellä kokemuksella saattaa kuitenkin saada tienestityötä, jos osaa etsiä oikeista paikoista ja omata oikean asenteen. Et pääse isoihin projekteihin käsiksi todennäköisesti vielä pitkään aikaan, eikä se olisi hyväksikään. Silloin kun sellainen osuu kohdalle, on syytä olla valmis ja kaiken tarvittavan taidon ja kaluston löydyttävä, tai se menee ohitse yhtä yllättäen kuin tulikin. Harjaannuta taitojasi tutkimalla eri median aloja. Älä väheksy televisiota, mainoksia, yritysvideoita, mobiilipelejä, nettivideoita tai esimerkiksi musiikkikirjastoja. Niistä on monen ammattilaisen ura lähtenyt vauhtiin ja monet ovat edellä mainituille medioille jääneetkin huomattessaan pitävänsä niistä enemmän kuin esimerkiksi pelkästään elokuvaan keskittymisestä.

Surullinen tosiasia on kuitenkin myös se, että niin sanottujen yhden napin ihmeiden ansiosta monimutkaisen ja kalliin soundin aikaansaaminen on helpottunut naurettavan paljon ja sen myötä säveltäjäntyön arvo on laskenut ja yhä enemmän ja useammin tuotannot ostavat halpaa sävellystyövoimaa keskinkertaisilta uusilta säveltäjiltä, jotka mielellään tekevät geneerisen työnsä nimenomaan halvalla. Kun siis vakavissaan haluaa rakentaa säveltäjän uraansa, on suositeltavaa, että tekee päätöksiä harkiten ja muistaen, että kaikkeen ei tarvitse suostua eikä riistopalkkioihin tyydyttävä. Tällaista asennetta voi

olla yllättävänkin vaikeaa ylläpitää kun huomaa kuinka arvottomaksi monet asiakkaat sävellystyön arvioivatkaan budjetissaan. Ole erittäin tarkka ilmaistyon tekemisestä. Niin kauan kun aloittelevat säveltäjät jatkavat ilmaiseksi säveltämistä, sitä tullaan enemmän ja enemmän myös pyytämään ja varsinaisen työn arvo laskee kaikkien säveltäjien osalta.

KUVA 4. Many screens (Tuntematon)

3 TILAISUUKSIA ON MONIA

3.1 Musiikkikirjastot

3.1.1 Yleistä

Tuotantomusiikkikirjastot, englanniksi production music library, ovat julkaisijoita, jotka omistavat kirjastostaan löytyviin musiikkikappaleisiin sellaiset oikeudet, että he voivat lisensoida näitä kappaleita asiakkaidensa tuotantoihin ilman säveltäjän suostumusta. Näiden kirjastojen toimintamalli perustuu siihen, että säveltäjä allekirjoittaa heidän kanssaan sopimuksen, jossa hän antaa kirjastolle oikeudet käyttää kirjoittamiaan teoksia vapaasti. Mahdolliset tuotot laitetaan yleensä puoliksi, 50 % julkaisijalle, 50 % säveltäjälle. Säveltäjä siis kirjoittaa musiikkiteoksia, jotka hän lähettää musiikkikirjastolle, allekirjoittaa niistä sopimukset ja jää odottamaan mahdollisia kappaleidensa lisensointeja erinäisiin tuotantoihin ympäri maailman ja niiden esityksistä muodostuvia rojalTIMaksutuloja, mikäli kuuluu johonkin tekijänoikeusjärjestöön.

Tällaisia musiikkikirjastoja löytyy Internetistä huomattava määrä, eivätkä kaikki niistä ole samanlaisia keskenään sopimusten osalta. On siis tärkeää ottaa ensin selvää, millaisen kirjaston kanssa aikoo tehdä yhteistyötä, jotta ei joutuisi oikeudellisiin ongelmiin teostensa kanssa tulevaisuudessa.

3.1.2 Ei yksinoikeudelliset ja yksinoikeudelliset kirjastot

Ei yksinoikeudelliset kirjastot eivät rajoita säveltäjää lähettämästä ja sopimasta samanlaisia sopimuksia muiden ei yksinoikeudellisten kirjastojen kanssa. Tällöin säveltäjä ei siis rajoitu yhden julkaisijan varaan vaan voi lähettää samoja teoksia useille eri vastaaville kirjastoille täten korottaen mahdollisuuksiaan lisensointeihin. Teokset yleensä nimetään uudelleen jokaiselle kirjastolle rojalTIMaksujen keruuta varten. Tätä toimenpidettä kutsutaan nimellä re-titling. Säveltäjä myös säilyttää oikeudet teoksiinsa ja saa edelleen käyttää niitä vapaasti kuinka haluaa. Jos kappaleen lisensointi tapahtuu, säveltäjä saa 50 % ja kirjasto 50 % niin sanotusta sync fee:stä, jonka kappaleen lisenssin

ostanut asiakas maksaa, jotta saisi käyttää teosta tuotannossaan. Kaikki myöhemmät esitysojaltimaksut menevät myös puoliksi säveltäjän ja kirjaston kanssa.

Ensisilmäyksellä tällainen sopimus vaikuttaisi paljon mielekkäämmältä kuin yksinoikeudellinen, mutta asia ei välttämättä ole täysin niinkään. Ei yksinoikeudelliset kirjastot eivätkä takaa säveltäjälle tuloja, koska kirjasto ei maksa teoksista ne saatuaan mitään etukäteen. Säveltäjän lähettäessä kappaleensa edellä mainitun tyyppiselle kirjastolle, hän samalla myös luopuu teoksensa yhdestä arvosta, joka on yksinoikeudellisuus. Mikään yksinoikeudellinen kirjasto ei luonnollisesti tämän jälkeen halua kyseistä teosta kokoelmaansa.

Ei yksinoikeudellisia kirjastoja vaivaa usein se ongelma, että ne eivät ole julkaisijoina yhtä suosittuja, nimekkäitä tai tunnettuja kuin isot yksinoikeudelliset vankan aseman tarkkaan harkituilla teoksilla rakentaneet yksinoikeudelliset julkaisijat. Monet isommat tuotannot, olivat ne sitten mainoksia, elokuvia, TV-ohjelmia tai videopelejä, etsivät usein jotain tarkkaan harkittua musiikkikappaletta, jonka hankkiessaan tietää, että kyseistä teosta ei löydy mistään muusta kirjastosta Internetissä. Tämä antaa musiikkiteokselle enemmän arvoa ja tuotannolle joka sitä käyttää, originaalisuutta ja erottaa sen massasta. Jos siis säveltäjänä kirjoittaa albumillisen teoksia, kannattaa harkita tarkkaan miten ne hyödyntää. Yksinoikeudellinen kirjasto maksaa näistä teoksista heti etukäteen summan säveltäjälle, samalla säveltäjä kuitenkin luopuu oikeuksistaan teoksiinsa ja mahdollisiin tuleviin lisensointituloihin. Rojaltimaksut menevät kuitenkin edelleen puoliksi julkaisijan ja säveltäjän välillä. Yksinoikeudellisilla kirjastoilla on usein myös paremmat kontaktit tuotantomaailmaan ja vahvemmat olemassa olevat asiakassuhteet, joten jos kappaleiden sijoittamisia tuotantoihin tapahtuu, ne saattavat hyvinkin olla juurikin isoja nimekkäitä tuotantoja.

Omalla sävellysurallani olen ollut tekemisissä niin yksinoikeudellisten kuin ei yksinoikeudellisten kirjastojen kanssa. Jälkimmäisiin olen lähettänyt enemmän teoksia, usein samat jokaiseen. Kappaleideni erikoisesta tyyliuunnasta johtuen menekki ei ole ollut kuitenkaan päätähuimaavaa. Olen tästä varsin tietoinen ja ajan salliessa aion kohdistaa voimavaroja käyttökelpoisempien teosten säveltämiseen pelkästään musiikkikirjastojulkaisuiksi.

3.1.3 Rojaltivapaat kirjastot

Tällaiset kirjastot ovat usein olleet ruokaketjun alapäässä tarjoten musiikkia asiakkaalle yhtä könttäsummaa vastaan ilman rojalTIMaksusitoumuksia. Todelliset rojaltivapaat kirjastot vaativat myös, että säveltäjä ei kuulu mihinkään tekijänoikeusjärjestöön. Useimmat säveltäjät kuitenkin kuuluvat, joten tällaisten kirjastojen säveltäjäkunta on koostunut yleensä sunnuntaisäveltäjistä ja amatööreistä, joka myös yleensä on kuulunut musiikin laadussa. Rojaltivapaita stock-musiikkikirjastoja on kuitenkin viimeaikoina ilmaantunut uusia ja laadukkaampia. Jotkut taidokkaammatkin säveltäjät tekevät nopeasti tarkoituksella keskinkertaisia teoksia useita ja ansaitsevat kiitettäviä summia rahaa onnistumalla myymään niitä useita tuhansia muutaman kymmenen dollarin kappalehintaan. Tällaiset kirjastot ovatkin tietoisesti kohdistettu pieniä ja nopeita mediatuotantoja varten ja omana kenttänään voivat olla täysin varteenotettava vaihtoehto säveltäjälle ansaita tuloja, mikäli ei kauheksu liukuhihnatuotantoa.

Omaan kokemusta yhdestä rojaltivapaasta stock-musiikkikirjastosta, jossa kappaleiden hinnaksi arvosteluraati asettaa keskiarvoisesti noin 15 dollaria. En ole kuitenkaan säveltänyt teoksia sinne varta vasten ja muutamat lähettämäni kappaleet ovatkin olleet vanhoja julkaisuja, työstetympiä ja hiotumpia kuin tällainen kirjasto yleensä tarvitsee. Myyntiä on ollut, mutta valikoimani pitäisi olla huomattavasti laajempi sekä geneerisempi tyyliltään suurien myyntien mahdollistamiseksi. Vaikka asiaa ei heti uskoisikaan, liian monimutkainen, monipuolinen, hiottu ja hinkattu kappale ei välttämättä toimi tällaisessa palvelussa. Kappaleen tulisi alkaa nopeasti ilman pidempiä esittelyjä, omata yksinkertaisen rakenteen sekä vetoavat selkeät melodiat ja rytmit saadakseen nopeita ostopäätöksiä ja laajempaa menekkiä osakseen.

3.2 Avoin kilpailutus

Internetiin on viime vuosina ilmestynyt uudenlaisia innovatiivisen toimintamallin omaavia palveluja mediatuotannoille. Näille sivustoille asiakkaat voivat laittaa niin sanottuja ilmoituksia tuotannoistaan kilpailun muodossa, joihin tarvitsevat joko äänisuunnittelua tai musiikkia. Asiakas kuvailee tarpeensa, ilmoittaa palkkion työstä, aikarajan osallistumiselle sekä mahdollisesti liittää mukaan videon tai muuta materiaalia, jonka mukaan työ tehdään. Säveltäjä rekisteröityy sivustolle, etsii

mielenkiintoisen projektin ja säveltää projektikuvausta vastaavan teoksen, lähettää sen sivustolle asiakkaan kuunneltavaksi ja odottaa palautetta ja mahdollista hyväksyntää.

Tällaisessa palvelussa on sekä hyvät, että huonot puolensa niin asiakkaalle kuin säveltäjällekin. Hyvänä asiana on toki se, että kuka tahansa voi osallistua, kellä tahansa on mahdollisuus voittaa. Ei siis tarvitse olla kontakteja mediamaailmaan, ei pitkää ansioluetteloa tai vuosien kokemusta alan töistä. Joskus asiakkaat myös saattavat olla isoja nimiä mediamaailmassa. Palkkiotkin vaihtelevat välillä kiitettävän suurista suhteellisen tyydyttäviin. Huonoina puolina niin ikään se, että kuka tahansa voi osallistua. Osallistujien joukossa on varmasti läjäpäin kokeneita ja osaavia säveltäjiä, joten kilpailu on rankkaa, eikä mikään takaa varmaa voittoa. Säveltäjä siis voi hyvinkin tehdä työtä turhaan ilman palkkiota. Asiakkaalle tämä on hyvä asia, he saavat valtavasti eri vaihtoehtoja valittavakseen ja täysin ilmaiseksi. Vain jos asiakas valitsee teoksen, joutuu hän maksamaan ilmoitetun palkkion säveltäjälle. Palvelun ylläpitäjä saa tällöin myös osansa tästä rahasta.

Tällaisia avoimia kilpailutuksia löytyy myös hieman erityyppisiä. Jotkin palvelut vaativat säveltäjältä esimerkiksi kuukausittaista maksua, jotta hän voisi osallistua projektikilpailuihin. Tällaiset sivustot yleensä myös omaavat isompia nimiä asiakkainaan sekä isompia palkkioita voittajille. Myös osallistuvien säveltäjien määrä on alhaisempi, joten voittomarginaali on parempi. Oletettavaa kuitenkin on, että harva aloitteleva säveltäjä maksaa tällaisesta palvelusta, joten voi olla myös melko varma, että ne harvat säveltäjät jotka sivustoa käyttävät, ovat kokeneempia ja tiukempia kilpakumppaneita. Myös julkisuus erottaa näitä palveluja toisistaan. Jotkin sivustot antavat säveltäjälle mahdollisuuden piilottaa teoksensa muilta säveltäjiltä, sallien vain asiakkaan kuuntelun. Toiset palvelut ovat täysin julkisia, jolloin kaikki kilpailijat voivat kuunnella toistensa sävellyksiä ja mahdollisesti käyttää tätä ominaisuutta hyödykseen.

Itse henkilökohtaisesti olen käyttänyt muutamaa tällaista kilpailutusta, suomalaista Audiodraft-sivustoa, joka on maksuton palvelu, sekä Tracks and Fields -sivustoa, missä kilpailuihin osallistuminen vaatii kuukausimaksun. Ero on ollut selvä, jälkimmäisellä maksullisella palvelulla osallistujien määrä on ollut huomattavasti pienempi ja palkkiot huomattavasti suuremmat. Myös asiakkaat ja projektit ovat vaikuttaneet suuremmilta ja kaupallisemmilta. Mainosprojektien määrä on ollut huomattava. Kumpaisellakin sivustolla kuitenkin täytyy olla aktiivinen ja osallistua useisiin kilpailuihin voittojen

saavuttamiseksi. Monella ei tällaiseen löydy aikaa tai motivaatiota, joten on syytä harkita onko valmis tällaiselle omistautumaan.

3.3 Sample-kirjastot

Sample-kirjastojen käyttö on lähes jokaiselle nykypäivän mediasäveltäjälle yksi tärkeimmistä elinehdoista. Säveltäjällä on konetuotannossa helppo kokeilla erityyppisiä soittotyylejä ilman, että soittajan palkka juoksee. Varsinkin silloin kun säveltäjä on ”hukassa” työnsä kanssa, on hänen helppo hakea ratkaisu ongelmapaikkoihin kokeilemalla kuvan päälle eri tyylejä ja soundeja. (Kuten Pohjola, M, asian ilmaisee, 2007) Ne antavat säveltäjälle mahdollisuuden käyttää lähes mitä tahansa soitinta teoksessaan pelkästään tietokonetta käyttämällä, midi-koskettimilta soitettuna. Sample-kirjastot ovat sananmukaisesti kirjasto aidoista oikeista soittimista äänitettyjä ääninäytteitä. Nämä samplet ohjelmoidaan tiettyyn muotoon, jotta ne voidaan tietokoneella avata erinäisillä sampler-ohjelmistoilla, jotka lisäävät yhtälöön erinäisiä skriptejä ja ohjelmointia. Lopputuloksena on paketti ääniä oikeasta soittimesta, jota nyt soitetaan midi-käskyillä koskettimilta ja erinäisiä parametreja säätämällä samplerista, voidaan ääntä moduloida ja muokata aidon soittimen tapaan. Esimerkiksi midi-koskettimiston modwheeliä pyörittämällä saatetaan äänitetyn sinfoniaorkesterin täyteläisyyttä säädellä herkästä voimakkaaseen soundiin. Kaiken kuitenkin edelleen pohjautuen pelkkiin aitoihin ääninäytteisiin, mitään synteettistä lisäämättä. Samplekirjastoa äänitettäessä on siis nauhoitettu ensin herkkää sinfoniaorkesterin soittoa, sitten voimakasta. Lopputuotteessa näitä kahta äänitettyä eri soundia voidaan keskenään crossfeidata käyttäen modwheeliä, jolloin aidon orkesterin soundista saadaan vieläkin aidompi säätelemällä dynamiikkaa lennosta. On siis myös selvää, että tällaisen kirjaston luominen on pitkäjänteistä puuhaa, sekä kallista ja monimutkaista. Tämä näkyy yksinkertaisesti lopputuotteen hinnassa. Monet hyvin tarkkaan rakennetut sample-kirjastot voivat olla hinnaltaan useista sadoista tuhansiin euroihin.

Mediasäveltäjän soitinarsenaalin olisi syytä olla laaja, jotta mahdollisimman monen eri genren hallitseminen olisi taattu taitojen toki niin myös salliessa. Tämä tarkoittaa paljon rahanmenoa juurikin sample-kirjastoihin. On kuitenkin olemassa keino, jolla voi välttyä osalta näistä kuluista. Ei, piratismi ei todellakaan ole vastaus. Vastaus on itseasiassa hyvin yksinkertainen. Kun sample-valmistaja on saanut kirjastonsa

valmiiksi, he ovat innoissaan kauppaamassa sitä säveltäjille, ja mikä sen parempi tapa myydä sitä kuin esitellä sitä toiminnassa. Tässä sinä tulet mukaan kuvioihin. Pidä silmät auki sample-kirjastomaailmassa. Ota selvää kuka milloinkin on pian julkaisemassa jotain uutta tuotetta ja ota heihin välittömästi yhteyttä. Tarjoa sävellystaitojasi tuotepalkkiota vastaan ehdottamalla, että sävellät uutta kirjastoa hyväksikäyttäen sitä esittelevän musiikkiteoksen. Palkkioksi saat pitää kyseisen kirjaston. Täten välttyt kalliin kirjaston ostolta ja saat myös nimeäsi esille valmistajan sivuille.

Tämä on suosittua puuhaa nykypäivänä ja olen tehnyt osani usealle kirjastolle. Yleinen käytäntö on, että palkkio on pelkkä tuote, mutta jotkut isommat nimet saattavat myös maksaa rahallisen korvauksen kaiken päälle. Olen säveltänyt näitä niin kutsuttuja demoja joitakin ja saanut useita tuotteita näin ilmaiseksi säästyen suurilta menoilta ja sample-kirjastokokoelmani onkin laajentunut valtavaksi. Native Instruments oli ainoa poikkeus, joka myös maksaa kiitettävän rahallisen korvauksen tällaisesta työstä. Joskus jos valmistajan ja säveltäjän välille kehkeytyy pidempi yhteistyösuhde, saattavat he ottaa säveltäjän beta-testaajakseen, jolloin hän saa aina automaattisesti kaikki uudet kirjastot suoraan itselleen testausta varten. Testiraportin lähetettyä säveltäjä vielä säveltää kirjastolle demon. Tällaisissa tapauksissa tulee allekirjoittaa niin sanottu NDA-sopimus, non-disclosure agreement, eli vaitiolosopimus. Sample-kirjastojen työ ja julkaisu ovat nykypäivänä sellaista bisnestä, jossa originaalisuus ja innovatiivisuus myyvät, joten teollisuusvakoilu on arka asia valmistajille.

KUVA 5. Orchestral Essentials sample-kirjasto (Project Sam)

3.4 Oma työ esillä

Aloittelevalle säveltäjälle on elintärkeää, että hänen työtään on kuunneltavissa helposti ja laajasti Internetissä. Musiikki on hänen tuotteensa, eikä se myy, jollei se ole esillä. Säveltäjällä olisi erittäin suositeltavaa olla omat web-sivut, joilla olisi kuunneltavissa tärkeimmät ja tarkkaan valikoidut teokset. Myös säveltäjästä itsestään olisi hyvä antaa tietoa sekä ansioluetteloa listattuna. Itsestään ja varsinkin töistään on muutenkin kannattavaa pitää meteliä erinäisissä medioissa niin Facebookissa, Twitterissä kuin erinäisillä mediatuotantoihin keskittyvillä keskustelupalstoilla. Yksi suosituista sivustoista, jonne musiikkiaan voi ladata, on Soundcloud. Jo ilmaistilillä pääsee alkuun ja sivuston sosiaalisen kanssakäymisen periaate mahdollistaa niin kallisarvoisen palautteen saamisen työlleen kuin työstä kiinnostuneiden yhteydenotot sivuston kautta.

Jossain vaiheessa uraa kannattaa panostaa omaan demoreeliin, eli työnäytekokoomaan, mieluiten videon muodossa. Tämän voi ladata vaikka Youtubeen tai Vimeoon. Videon tulisi koostua tärkeimmistä projekteistasi ja sen olisi suositeltavaa olla mieluummin lyhyt kuin pitkä. Minuutista kahteen. Laita ensimmäiseksi isoimmat ja vaikuttavimmat työsi ja jatka siitä. Henkilökohtaisesti panostaisin myös visuaaliseen ilmeeseen. Kotikutoisen oloiset leikkaukset halventavat koko kokonaisuutta, joten jos et itse omaa taitoa videon rakentamiseen, palkkaa joku joka osaa. Videon tulisi olla näkyvillä koko ajan jossain, omilla nettisivuilla, videoyhteisöissä ja vastaavissa. Mikäli materiaalia löytyy useasta eri genrestä, demoreeli jokaisesta tietystä tyylistä ei ole haitaksi. Täten voit tarpeen tullessa antaa asiakkaalle juuri heidän projektinsa kaltaisia työnäytteitä kuunneltavaksi.

Omakustannejulkaisut ovat vaihtoehto siinä missä julkaisijan kautta hoidetutkin. Tällöin itse joutuu hoitamaan kaiken markkinointipuolesta, mutta nykypäivänä mahdollisuudet laajaankin esille saantiin ovat huomattavasti paremmat kuin aiemmin. Tästä kuuluu suuri kiitos muun muassa Facebookille ja esimerkiksi Google-mainostamiselle. Erilaisia omakustannejulkaisualustoja löytyy Internetistä helposti, itse omaan kokemusta sivustosta nimeltä CD Baby. Loin palveluun käyttäjätilin, latasin erään projektini scoren sivustolle, valitsin digitaalisen julkaisumallin, maksoin 60 dollarin käsittelymaksun ja vastapalkkioksi palvelu lisäsi albumini muun muassa iTunesiin, Spotifyhyn, Amazoniin ja useisiin eri digitaalisiin musiikkikauppoihin Internetissä. CD Baby tarjoaa myös

samaan hintaan lisensointimahdollisuuksia Rumblefish nimisen palvelun avulla, joka toimii täysin automaattisesti.

Webin saloista löytyy myös ilmainen palvelu nimeltä Bandcamp, joka on suosittu indie-artistien keskuudessa. Sivusto ei tarjoa albumin tai singlen sijoittelua muihin nettikauppoihin, mutta tarjoaa ilmaiseksi teosten myyntimahdollisuutta suoraan Bandcampiin luoduilta artistin omilta sivuilta.

3.5 Yhteisöt

Säveltäjien kesken on pitkään vallinnut eräänlainen solidaarisuuden puute. Töiden ollessa harvassa ja vaikeasti saatavilla, on keskitytty vain ja ainoastaan itseensä. Kun vihdoinkin jotain sitten saavuttaa, ei sitä halua jakaa tai antaa suuremmin vinkkejä kilpailijoille. Nykypäivänä sosiaalisen median kukkaan puhkeamisen siivellä kuitenkin uudet nuoret ja juuri alalle päässeet kokeneemmatkin säveltäjät ovat alkaneet kommunikoida keskenään huomattavasti enemmän ja kansainvälisemmin. Facebook ja sen mukanaan tuomat yhteisösivut ovat uusi ilmiö modernin mediasäveltäjän arjessa. Olen henkilökohtaisesti ollut mukana todistamassa muutamien tällaisten yhteisöjen kasvua ja kukoistusta ja olen silminnähdessä yllätynyt kuinka avointa ja avuliasta osanottajaa niistä löytyy. Olen osallisena muutamassa suljetussa yhteisössä Facebook-palvelussa ja lähes kaikki yhteisön jäsenet ovat valtavasti taitavia säveltäjiä, nuorista hieman vanhempiin. Jokainen heistä avoimesti auttaa toisiaan, kuuntelevat toistensa töitä, antavat palautetta, vinkkejä. Jotkut kysyvät neuvoja laskutusasioissa, jotkut arvioita asiakkaista tai ohjeita kuinka kommunikoida tiettyjen asiakkaiden kanssa. He myös pitävät säännöllisiä skype-tapaamisia keskenään sekä ylläpitävät ehtaa kaveri – ja ryhmähenkeä. Tätä kaikkea on ollut ihailtavaa seurata ja itse olen myös osani neuvoista ja palautteesta sieltä saanut.

Facebook-yhteisöjen lisäksi kannattaa seurata myös erinäisiä keskustelufoorumeita, jotka ovat tarkoitettu säveltäjille ja kaikenlaiselle keskustelulle niin teknologiasta kuin viimehetken musiikkitrendeistä. Näillä palstoilla viihtyy joskus myös ammattilaisia, viimeisimpiä ilmiöitä oli itse Hans Zimmerin osallistuminen V.I. Control foorumin erääseen keskusteluketjuun, jossa ironisesti käsiteltiin hänen soundinsa kopioimista ja

saavuttamista. Lopulta itse herra Zimmer muistutti, että muistakaa olla omaperäisiä, antaen silti kuitenkin muutamia teknisiä vinkkejä tämän jälkeen.

Tosiasia on kuitenkin se, että et voi ympäröidä itseäsi pelkkien kilpailijoiden keskelle. Ota osaa yhteisöihin, jotka koostuvat kaikista alan osaajista, leikkaajista, ohjaajista, musiikkivastaavista yms. Osallistu keskusteluihin, mainosta kohtuudella töitäsi ja etsi niitä lisää. Audiovisuaalisella alalla parhaita ystäviäsi saattavat hyvinkin olla juuri leikkaajat ja music supervisorit.

3.6 Assistenttina

Yksi varmimmista tavoista päästä alalle sisään ja piireihin Yhdysvalloissa, on päästä ensin ammattisäveltäjän assistentiksi hänen studioonsa. Tämä on hyvin kaukana muista vaihtoehdoista, joita käsittelin aiemmin tässä opinnäytetyössä. Assistentiksi pääseminen Yhdysvaltoihin eurooppalaiselle säveltäjälle onkin hieman kaukaa haettua, mutta ei missään nimessä silti mahdotonta, ja jos tässä onnistuu, tie Hollywoodiin on jo osaksi raivattu auki.

Ison luokan ammattielokuvasäveltäjät harvoin kykenevät suoriutumaan isojen projektien kaikista osa-alueista yksin, joten lisätyövoimaa on palkattava assistenttien muodossa. Nämä ovat yleensä juuri alalle pyrkiviä muita säveltäjiä. Heidän työnsä koostuu ammattisäveltäjän omassa paikallisessa studiossa usein tietokoneisiin liittyvistä toimenkuvista. He joko ohjelmoivat pääsäveltäjälle perkussio-osuuksia, looppeja, ohjelmoivat syntetisaattoreihin uusia originaaleja ääniä varsinaista tuotannon scorea varten tai kenties hakevat kahvia. Pelkästään viimeksi mainitulla pääsee silti luomaan elintärkeitä kontakteja ja kenties esittelemään omaa työtään jo alalla toimivalle nimelle. Näin ovat monen säveltäjän tiet auenneet elokuvaan rapakon takana.

Edellä mainittuja tapauksia on olemassa ja tulee varmasti olemaan jatkossakin. Mainiona esimerkkinä mainittakoon suomalainen Panu Aaltio, joka lähti Los Angelesiin opiskelemaan elokuvamusiikkia ja sieltä valmistuttuaan jäi työskentelemään työharjoittelupaikkoihinsa sellaisten vaatimattomien tuotantojen musiikkitiimeihin kuten Spider-Man 3 ja Lost. Spider-Manissa hän toimi muun muassa syntetisaattoriohjelmoijana. Aaltio asui vielä opiskelujen jälkeenkin Yhdysvalloissa ja

oli mukana säveltämässä musiikkia Oscar-ehdokkuutta tavoitelleeseen dokumenttielokuva *Nankingiin* (2007). Suomeen hän muutti takaisin töiden perässä: edessä oli täyspitkän elokuvan, *Tummien perhosten kodin* sävellys. (YLE 2012)

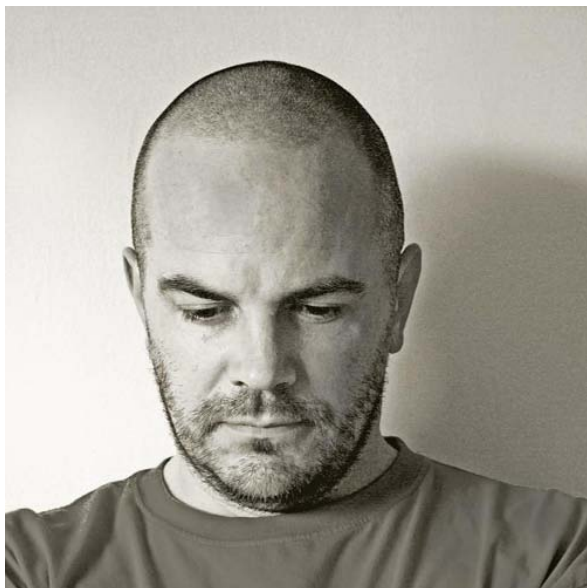

KUVA 6. Elokuvasäveltäjä Panu Aaltio työssään (YLE)

4 MUIDEN TARINAT

Alla on esitelty kahden hieman erilaisen säveltäjän tarinat heidän haastatteluidensa pohjalta. He ovat mainio esimerkki siitä, kuinka pienestä tämän alan menestystarinat voivat lähteä liikkeelle.

4.1 Russell Bell, mediasäveltäjä

KUVA 7. Mediasäveltäjä Russell Bell (Russell Bell)

Russell on yksi niistä erinomaisista tapauksista säveltäjämaailmassa, joka ei ole vetäytynyt omaan rauhaansa ja hiljaiseloon studiossaan. Hän jakaa aktiivisesti kokemuksensa tuomia tietoja ja oppeja muille alan osaajille ja alalle pyrkiville muun muassa Facebookin suljetuissa säveltäjäyhteisöryhmissä. Hän on myös oma kontaktini, johon tutustuin edellä mainitulla sivustolla.

Russell auttoi minua ottamaan yhteyttä ja allekirjoittamaan sopimuksen entisen

MTV:n varatoimitusjohtaja Ken Parksien johtaman CouldB Entertainmentin kanssa. Russell itse myös toimii säveltäjänä kyseiselle firmalle tehden musiikkia Yhdysvaltain televisioon. Yhtenä esimerkkinä mainittakoon America's next top model-reality-sarja.

Russell Bell on 37-vuotias mediasäveltäjä läheltä Lontoota, Englannista. Hän työskentelee kotoaan käsin tuottaen musiikkia aina rapakon taakse. Hänen innostuksensa musiikkiin lähti ison perheen ansiosta, jossa jokainen kuunteli täysin erilaista musiikkityyliä kukin. Noin 12 vuoden iässä Russell näpräili syntetisaattoreiden parissa yhdessä ystävänsä kanssa, eikä aikaakaan kun Russell innostui elektronisesta musiikista. Hän osallistui muutamille pianotunneille, mutta väsyi nopeasti perinteiseen opetukseen ja lähti tutkimaan mieleisensä musiikin saloja omaoppisesti. Samalla hän alkoi kirjoittaa itse omaa musiikkiaan. Näin nuorena aloittamista hän pitää yhtenä tärkeimpänä vaikuttajana hänen uraansa monipuolisena säveltäjänä. Mediasäveltäjät ovat yleensä hyvin itseoppineita ja värikkään osaamispaletin harjaannuttaminen vaatii

useiden vuosien jatkuvaa harjoitusta ja vain yksinkertaisesti musiikin jatkuvaa tekemistä.

15 vuoden iässä Russellin onnistui päästä paikalliseen studioon käyttämään kaikkea mitä sieltä löytyi. Hän opetteli käyttämään näitä laitteita ja ohjelmistoja, joihin kuului muun muassa Prophet V, Emulator II+, Yamaha DX sarjaa, Rolandin rumpukoneita ja kaikista ensimmäisin versio Cubase sekvensseristä, josta viimeisintä versiota hän käyttää nykyäänkin. Russellin innostus kaikkeen elektroniseen musiikissa tarkoitti siis valtavaa määrää itseopiskelua, tutkimista ja kokeilua. Tätä mediasäveltäjän työ on suurelta osin läpi koko uran.

Elokuvasäveltäjäksi tuleminen ei koskaan ollut Russellin varsinainen päämäärä tai tavoite, hän yksinkertaisesti halusi kyetä säveltämään mitä ikinä häneltä pyydetäisiin projektiin. Hänen mielestään sen selvittäminen, millaista musiikkia mikäkin media-alan eri osa tarvitsee, auttaa säveltäjää löytämään paikkansa tässä suuressa jättimäisessä koneessa. Säveltäjälle selviää hänen vahvuutensa, mitä hän kykenee tekemään paremmin kuin kukaan muu ja niin edelleen. Mutta on tärkeää muistaa, että säveltäjän uran pitkäikäisyys on paljolti riippuvainen siitä, kuinka hyvin hän omaksuu uusia asioita, tyylejä ja tapoja. Riippumatta siitä pitääkö jostain tyylistä lainkaan, on se silti opittava, jotta kykenisi vastaamaan kaikkiin asiakkaiden pyyntöihin.

Russellin intohimo löytyy televisiosta. Jos hänelle tarjottaisiin elokuvaprojektia, tottakai hän siihen suostuisi, mutta televisio on nyt hänen tärkein kenttensä. Hän on sanojensa mukaan paikkansa sieltä löytänyt ja nauttii siitä, että saa säveltää valtavasti laidasta laitaan erilaista musiikkia. Hänen työskentelytapansa istuu täydellisesti television hektiseen erilaiseen musiikintarpeeseen. Russell pitää nopeasta ja räjähdysmäisestä rytmistä ja tahdistä työssään. Hän katseli, kuunteli ja tutki hartaasti, minkälaista musiikkia nykyisin televisiossa käytetään ja mitä siellä tarvitaan. Hän harjoitteli kunnes hallitsi tietynlaisen pohjan, jonka mukaan hänen onnistui kirjoittamaan nopeasti täydellisesti televisioon sopivia teoksia. Myös taloudellisesti tulokset ovat nopeita ja tasaisia, koska kysyntä on jatkuvaa ja tulojen saanti on lähestulkoon täysin kiinni vain siitä, kuinka nopeasti hän tuottaa musiikkia asiakkaalle. Hän myös näkee televisiosävellyksen kasvavana alana, aina isoja teatterielokuvajulkaisuja lähenteleväksi asti.

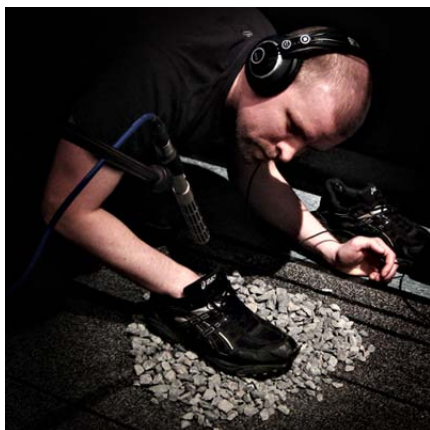

Ensimmäisen tienestin Russell sai elokuvaprojektista, jota varten häntä lähestyttiin Internetissä Soundcloud-sivuston kautta. Hänen mukaansa moni yllättyisi, kuinka paljon kyseisellä sivustolla pyörii alan ihmisiä etsimässä uusia kykyjä. Oman musiikin esille saanti on nykypäivänä elintärkeää. Kaksikymmentä vuotta sitten oli uskomattoman vaikeaa saada ketään kuulemaan teoksiaan. Nyt se onnistuu hiiren klikkauksella ja vieläpä kansainvälisesti. Ennen säveltäjät sijoittuivat työskentelemään paikallisesti, koska heidän onnistui saada vain lähiympäristö tietoiseksi työstään. Tänä päivänä työkenttänä voi hyvinkin olla koko maailma yhdestä paikasta toimien. Russellin mukaan nykypäivän säveltäjän osaamistaso auttaa vain niin pitkälle, suurin osa ratkaisevista tekijöistä etenemisessä tulee business-taidoista, kontakteista ja kaiken tämän hyväksymisestä ja ymmärtämisestä. Ihmissuhteet ovat edelleen tärkeimpiä asioita uransa edistämisessä ja tilaisuuksien saamisessa.

Russellilta kysyttäessä, onko mitään mitä aloittelevan säveltäjän ei tulisi tehdä. Hän vastaa: säveltää ilmaiseksi. Aivan alussa sitä on hyvin todennäköisesti lähes pakko tehdä, mutta jatkuvaa ilmaistyötä tulisi kaikin keinoin välttää. Se on valtavan lyhytnäköistä, eikä toivo siitä, että juuri tämä ohjaaja, jolle nyt säveltää ilmaiseksi, on uusi suurin yllättäjä ja menestyjä alalla, ole riittävän realistinen. Hyvin monet säveltäjät, erityisesti aloittelevat, kärsivät usein oman arvonsa vähättelystä, työnsä merkityksen ja sen arvon hyvin alas arvioinnista. Ei siis ihme, että kärsimme halvan työvoiman epidemiasta alallamme. Toinen asia, mitä tulisi välttää, on vihamiesten hankkiminen muista säveltäjistä ja alan ihmisistä. Ystävät ja kollegat, joita arvostaa, ja jotka arvostavat sinua takaisin, ovat tärkeitä niin henkisesti, kuin imagonkin kannalta. Kukaan ei halua työskennellä hankalaksi tunnetun persoonan kanssa tällä alalla.

Tärkein asia, jonka jokaisen tätä uraa havittelen tulisi muistaa, on joillekin kenties lannistava, mutta valtavan tärkeä vain hyväksyä ja ymmärtää. Tällä alalla ei kannata yrittää oikoa mutkia. Kaikki lähtee ja koostuu vielä hyvin pitkälle pienistä askelista, pienistä projekteista ja kaikesta vähänkään oleellisesta pienestä matkan varrella. Tämä on jatkuvaa opiskelua, jatkuvaa puskemista, jatkuvaa itsensä parantamista, jatkuvaa yritystä ja panostamista itseensä ja työhönsä. Tämän ymmärtäminen alussa on vaikeaa, mutta tässä ammatissa pätee ehkä parhaiten lausahdus: ei se päämäärä, vaan se matka.

4.2 Pasi Pitkänen, äänisuunnittelija, säveltäjä

KUVA 8. Äänisuunnittelija ja säveltäjä Pasi Pitkänen (Pasi Pitkänen)

Suomalainen äänisuunnittelija ja säveltäjä Pasi Pitkänen on mainio esimerkki onnistuneesta etenemisestä mediamaailmassa. Pasi on Kuusamosta kotoisin oleva 28-vuotias äänialan osaaja, joka muutti Tampereelle saatuaan töitä Rovio Entertainmentin uudesta Tampereen toimitilasta junior sound designerina. Roviolla pidettiin hänen

elokuvamaisesta musiikinsävellystaidostaan ääniosaamisen ohella, joten hän tuli valituksi usean muun taiturin seasta internetissä tapahtuneessa hakuprosessissa.

Vaikka Pasi työskenteleekin haastattelun aikaan päätoimisesti peliäänisuunnittelijana, hänen tarinansa lähti käyntiin sävellyspohjalta. Hän innostui elektronisesta musiikin tuottamisesta 90-luvun loppupuolella, mutta varsinaisen kipinän iski Commodore 64-pelikoneella pelaaminen ja sen peleissä soivat SID-piirillä toteutetut musiikit. Pasiin varhainen kalusto koostui aivan tavallisesta sen ajan PC:stä ja Soundblaster 16 äänikortista. Ohjelmistona toimi legendaarinen Scream Tracker sekvensseri, jolla monet tuon ajan demoscene-artistit tuottivat muun muassa taidokasta demostyle-tyyppistä musiikkia. Musiikkiteoriasta Pasi ei tiennyt juuri mitään, mutta se ei hidastanut vauhtia lainkaan. Itseasiassa tähänkään päivään asti hän ei ole musiikkia opiskellut muuten kuin itseopiskeluna pienissä määrin ja kaikki tapahtuu edelleen suurimmaksi osaksi tunnepohjalta ja korvakuulolla. Kaikki tietotaito on tullut käytännön tasolta, kantapään kautta ja osaksi kirjoista.

Aikansa elektronista musiikkia harrastettuaan hän alkoi unelmoida elokuvasäveltämisestä. Tämän unelman hän mainitsee muodostuneen nähtyään Tim Burtonin Batmanin ja kuultuaan sen vaikuttavan Danny Elfmanin säveltämän scoren. Tavoitteena oli tulla siis elokuvasäveltäjäksi ja tällä tavoin elättää itsensä. Jossain vaiheessa ajatus kuitenkin muuttui ja kiinnostus kohdistui uuteen mediaan, peleihin. Pasi alkoi aktiivisesti työstämään promo-kappaleita web-sivuilleen eri tyyllilajeilla, hän oli aktiivinen sosiaalisessa mediassa, otti osaa keskusteluihin erinäisillä alan forumeilla ja laittoi sähköpostiviestejä pelikehittäjille. Myös Audiodraft-sivustolla erääseen

peliprojektiin osallistuminen poiki voiton ja rahallisen palkkion, samalla kasvattaen myös ansiolistaa niillä hyvin tärkeillä pelimerkinnöillä, joita pelintekijät usein etsivät säveltäjältä. Muutaman muun pienen palkkiollisen peliprojektin vielä osuessa kohdalle, motivaatio kasvoi ja hän huomasi löytäneensä peleistä uuden intohimon. Näiden projektien aikaansaamana myös kiinnostus äänisuunnittelua kohtaan heräsi. Pian hän työstikin jo erinäisiin peliprojekteihin äänisuunnittelua ja päätös lähteä juuri tälle alalle vahvistui entisestään. Seuraava suuri päätös hänen elämässään oli lähteä opiskelemaan Abertay Universityyn Dundeehen, Skotlantiin, Creative Sound Production nimiselle linjalle vaihto-oppilaana Tampereen ammattikorkeakoulusta. Kyseisen yliopiston opettajina toimii henkilöitä, jotka ovat aiemmin olleet tekemässä sellasia pelejä, kuten Grand Theft Auto ja Crackdown. Kaksi ensimmäistä vuotta TAMK:n Digitaalisen äänen ja kaupallisen musiikin suuntautumisvaihtoehdossa antoivat hyvät tietotaitopohjat pelialalle ja kolmannen vuoden vierähtäessä Skotlannissa Pasi loi tärkeitä kontakteja ja vahvisti mahdollisuuksiaan työllistyä tälle alalle. Eikä siis aikaakaan kun työpaikka Rovioltä irtosi. Skotlannissa ollessaan hän myös osallistui paikalliseen Dare to be Digital kilpailuun ja loi kontakteja pelialan ihmisiin tuopillisen äärellä, nämä ihmiset olivat sellaisista yrityksistä kuten Codemasters, Sony, Disney ja Ubisoft.

Haastattelun hetkellä Pasi toteaa äänisuunnittelun olevan hänelle tärkein ja musiikin sävellyksen jäävän harrastuksen rooliin. Hän kuitenkin näkee sävellyksosaamisen hyödyllisenä taitona ja nykyisessä työpaikassaan tälle taidolle saattaa tulla koska vain tarvetta. Alkuvaiheessa Pasi painottaa tärkeäksi monipuolisuuden. Nykypäivänä moniosaajalle löytyy arvostusta ja luonnollisesti työmahdollisuudet lisääntyvät, jos hallitsee musiikissa tyylin kuin tyylin ja hänen tapauksessaan osaa myös äänenteknisen puolen ansiokkaasti.

Neuvoja aloittelijoille ja alalle pyrkiville Pasilta kysyttäessä hän mainitsee niin ikään kontaktien luomisen verkostoitumalla Internetissä mahdollisimman tehokkaasti. Erinäisiä sivustoja hyväksikäyttäen osallistuu keskusteluihin, työtilaisuuksiin, pieniin produktioihin, joihin etsitään esimerkiksi säveltäjää. Myös kollegoiden pitäminen ystävinä ja luomalla heihin terveitä suhteita saattaa koitua jopa työnsaannin kannalta joskus hyödylliseksi. Myös Pasilla on vahva mielipide ilmaistyöstä ja sen negatiivisesta vaikutuksesta alaan. Jokaisen tulisi asettaa minimirajat palkkioihinsa ja pysyä niissä. Säveltäjän tulisi kyetä arvostamaan omaa työtään ja rooliaan tuotannossa kuin tuotannossa.

5 POHDINTA

Ei se päämäärä, vaan se matka. Tämä lause jäi mieleeni päällimmäisenä, kun pohdiskelin mitä tällä alalla työskentely itselleni tarkoittaa. Unelmia täytyy olla, mutta on realistisesti ymmärrettävä myös tehdä niiden eteen kaiken mahdollisen minkä kykenee. Usein myös juuri vaikeimman kautta, jotta aidosti oppii ja kasvaa niin säveltäjänä kuin ihmisenäkin. Säveltäminen voi olla yksi monipuolisimmista ammateista, jos sen sellaiseksi haluaa itselleen muodostuvan. Kysyntä erilaiselle musiikille nykypäivän maailmassa on valtavan kirjavaa, vaikka suosituimmat trendit tulevatkin aina olemaan eniten pinnalla useimman suuren tuotannon tarvelistalla. Mitä monipuolisempi säveltäjä on, sen taatumpi on hänen tulevaisuutensa sekä työnäkymänsä.

Pelkkä osaaminen ei kuitenkaan riitä ja on hyväksyttävä tosiasiat: tie on pitkä, täynnä kilpailijoita ja muita haasteita. On panostettava voimavaroja niin business-taitoihin, sosiaaliseen mediaan, kontaktien luomiseen, laaja-alaiseen Internetin hyötykäyttöön, itsensä mainostamiseen ja esille tuomiseen sekä pidettävä jalat maassa. Vaikka säveltäjä olisi kykeneväinen taidokkaiden eppisten Hollywood-tasoisten musiikkiteoksien tuottamiseen, tie sellaisiin tuotantoihin on ensin ansaittava vankalla kokemuksella, pienillä projekteilla ja jatkuvalla uurastuksella. Russell Belliä lainatakseni: ”Lopulta ainoa este menestymiselle olet sinä itse.” Ryhdy siis välittömästi töihin, sävellä, sävellä ja sävellä. Vain sinä olet rajanasi.

LÄHTEET

Kirjat/teokset

Pohjola, Mikko. Soittaja vai sample, opinnäytetyö, 2007

Haastattelut

Bell, Russell. Säveltäjä. Sähköpostihaastattelu 17.12.2012. Haastattelija Hietanen, J.

Pitkänen, Pasi. Äänisuunnittelija, säveltäjä. Haastattelu 18.12.2012. Haastattelija Hietanen, J. Tampere.

Artikkelit

Film Music Magazine 2010

<http://www.filmmusicmag.com/?p=5790>

YLE 2012

http://yle.fi/uutiset/elokuvasaveltaja_ponnisti_lost-sarjasta_nurmijarvelle/6341021

WWW

<http://www.vi-control.net/forum/viewtopic.php?p=3614029#3614029>

<http://weallmakemusic.com/what-you-need-to-know-about-music-libraries/>

http://en.wikipedia.org/wiki/Royalty-free_music

KUVA 1: <http://www.romayagnik.co.uk/#!studio/c19tq>

KUVA 2: <http://www.flickr.com/photos/gpeters/>

KUVA 3: <http://robertofallarino.blogspot.fi/2011/04/hans-zimmer.html>

KUVA 4: <http://organicstudentministry.wordpress.com/2011/04/28/young-people-and-a-screen-based-world-making-meaning-in-a-hyper-real-world/>

KUVA 5: <http://www.delamar.de/test/projectsam-orchestral-essentials-testbericht/>

KUVA 6: http://yle.fi/uutiset/elokuvasaveltaja_ponnisti_lost-sarjasta_nurmijarvelle/6341021

KUVA 7: Russell Bell

KUVA 8: Pasi Pitkänen

LIITTEET

Liite 1. Linkkejä ei yksinoikeudellisiin musiikkikirjastoihin

www.beatpick.com

www.magnatune.com

www.youlicense.com

www.musiclicensingstore.com

www.musicdealers.com

www.bedtracks.com

Liite 2. Linkkejä avoimiin kilpailutuksiin

www.audiodraft.com

www.tracksandfields.com

www.musikpitch.com

Liite 3. Linkkejä rojaltivapaisiin musiikkikirjastoihin

www.audiojungle.com

www.beatsuite.com

www.premiumbeat.com

Liite 4. Esimerkki ei yksinoikeudellisen musiikkikirjaston ja säveltäjän välisen sopimuksen ensimmäisestä sivusta

===== - License Agreement: File Form: 001

Page 1

NON-EXCLUSIVE LICENSEE PLACEMENT AGREEMENT

AGREEMENT between =====
 ("=====") and the person or persons identified hereto on the attached Submission Schedule and Signature Page ("Licensor"). This agreement is dated and effective as of the last date executed below (the "Effective Date").

WHEREAS, Licensor owns or controls one hundred percent (100%) of certain original master recordings, including the musical composition and sound recording copyrights embodied therein, comprising the Licensor's catalog and the original titles of which are listed hereto on the attached Schedule "A", and which may be amended from time to time to include future original master recordings which shall replace any existing Schedule "A" (the "**Catalogue**");

AND WHEREAS, ===== desires to utilize the works contained in the Catalogue, including the musical compositions (the "**Compositions**") and sound recordings (the "**Masters**") embodied on such works, in connection with the worldwide distribution and/or exploitation of a production library (the "=====").

NOW THEREFORE, in consideration of the foregoing and other good and valuable consideration, the receipt and sufficiency of the latter of which is hereby acknowledged, the parties agree as follows:

1. Subject to the terms, conditions, and limitations hereinafter mentioned, Licensor hereby licenses to ===== and appoints ===== its non-exclusive agent for the world (the "**Licensed Territory**") for the introduction and exploitation as set forth hereunder of the Catalogue (as part of the Library) into the music library marketplace, as such term is commonly understood in the radio, advertising, television, motion picture, Internet, and post-production industries (the "**Licensed Market**"). Additionally, in order to facilitate tracking and royalty distributions, the Licensor hereby grants the ===== the right to re-title each work contained in the Catalogue, and such new titles shall be referred to hereunder as the "**Retitled Works**". The Retitled Works shall comprise a portion of the ===== Library, and shall be exploited exclusively by the ===== pursuant to the terms and conditions hereunder. For the avoidance of doubt, whether or not the Compositions or Masters listed on the attached Schedule "A" have been licensed or otherwise exploited prior to the date hereof, each Composition and the related Master will be re-titled by ===== in an effort to differentiate uses procured by ===== and its sub-licensees hereunder from any other of Licensor's licenses or exploitations. Accordingly, it is understood and agreed that ===== shall not be entitled to participate in the proceeds of any license procured under the original titles of the Compositions or Masters. The parties agree that ===== shall own all trademark rights in the "Retitled Works" for as long as ===== is licensing such compositions pursuant to this Agreement, worldwide in perpetuity but that Licensor owns the trademarks rights in the existing titles of their master recordings.

Licensor agrees to notify ===== of the existing titles that correspond to the "Retitled Works" to permit ===== to identify where a particular master recording may be previously licensed, or currently licensed. Licensor shall also notify ===== of any previous licenses of master recordings licensed herein and provide information of when such titles are licensed to third parties in the future. Licensor agrees to provide ===== with the licensee information along with the length of term.

2. Additional masters and compositions that become part of the Catalogue during the Term (as defined herein) shall automatically be deemed part of, and subject to the terms of this Agreement. Licensor shall notify ===== of any such future masters and compositions by submitting an amended Schedule "A". Licensor understands that even if such future masters and compositions are not provided to ===== they shall automatically be assumed to be incorporated into this Agreement. The parties agree that Licensor shall retain all copyright in the masters and compositions worldwide in perpetuity. In the event of any infringement of Licensor's copyright in the masters and compositions, ===== agrees to cooperate in defending Licensor's copyrights in the masters and compositions.

3. During the Term, with respect to the Retitled Works, Licensor hereby authorizes ===== in the Licensed Territory, and hereby grants to ===== the exclusive worldwide license and right to:

a) use, perform, and reproduce the Catalogue in connection with any and all forms of live and recorded audio visual programs and productions and in any and all media now known or hereafter known, including without limitation in connection with television shows, video games, and the like, as well as in advertisements and promotions, software and mobile applications produced by, or on behalf of ===== licensees (the "**Productions**"), for purposes of exploitation pursuant to the terms of this Agreement.